

Tadeusz Ceynowa, Magdalena Florianowicz, Monika Zielonka

Biblioteka Wyższego Seminarium Duchownego Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej

Fides: Biuletyn Bibliotek Kościelnych 1-2 (28-29), 116-129

2009

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

TADEUSZ CEYNOWA, MAGDALENA FLORIANOWICZ,
MONIKA ZIELONKA¹

BIBLIOTEKA WYŻSZEGO SEMINARIUM DUCHOWNEGO DIECEZJI KOSZALIŃSKO-KOŁOBRZESKIEJ

Wstęp

Książka ma dla Kościoła katolickiego szczególne znaczenie. To za jej pomocą przekazywana i pogłębianą jest wiara chrześcijańska. Książki stanowią niewyczerpane bogactwo wiedzy, z której korzystać może zarówno wspólnota duchowa, jak i świecka. Książki stanowią w oczach Kościoła niezastąpiony środek do przybliżania kolejnym pokoleniom wszystkiego tego, co uwarunkowało nadejście chrześcijaństwa w historii i myśli ludzkiej².

Biblioteki kościelne są powiązane z Kościołem i jego misją, jak też z innymi instytucjami ważnymi dla rozwoju kulturalno – intelektualnego ludzkości. Można je zaliczyć do instytucji kulturalno – kościelnych o szczególnym, specyficznym charakterze. Rola bibliotek kościelnych to, obok gromadzenia dorobku intelektualnego wielu pokoleń, warsztat pracy wielu badaczy. Nie można pominąć także ich pomocy w działalności duszpasterskiej Kościoła, jak również w procesie kształcenia teologicznego duchowieństwa i osób świeckich³.

¹ Biblioteka Wyższego Seminarium Duchownego w Koszalinie.

² Machisano, Francesco (1996) [Papieska Komisja ds. Dóbr Kulturowych Kościoła]. Biblioteki kościelne w misji Kościoła. *FIDES Biuletyn Bibliotek Kościelnych* nr 1-2, s. 31-46.

³ Zahajkiewicz, Marek T. (1994). Gromadzenie zbiorów bibliotek kościelnych. *Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne* t. 63, s. 487-488.

Przechowywanie książek, rozpowszechnianie ich i zachęcanie do czytania jest bardzo bliskie misji ewangelizacyjnej Kościoła. Dlatego też Kościół podejmuje się przechowywania w bibliotekach tego, co jest niezbędne dla rozwoju kultury, w zakresie nie tylko dotyczącym znajomości tradycji religijnej i kościelnej, ale także historii, sztuki i nauk humanistycznych⁴.

1. Powstanie Biblioteki

Utworzenie Biblioteki łączy się z powstaniem Wyższego Seminarium Duchownego w Koszalinie, które zostało erygowane 25 marca 1981 roku. Przed powstaniem seminarium w Koszalinie klerycy studiowali w Gorzowskim Seminarium Duchownym w Gościkowie – Paradyżu, jak również w Wyższych Seminariach Duchownych w Pelplinie, Gnieźnie i Poznaniu. Teren pod budowę budynku przyszłego seminarium poświęcił prymas Polski, kard. Józef Glemp 27 czerwca 1982 roku. Zanim wybudowano właściwy gmach Wyższego Seminarium Duchownego, powstał obiekt tymczasowy. Po wybudowaniu właściwego gmachu, został on poświęcony przez papieża Jana Pawła II 1 czerwca 1991 roku.

Z chwilą rozpoczęcia działalności dydaktycznej zaistniała potrzeba utworzenia biblioteki. Zbiory w bibliotece gromadzone były od początku lat osiemdziesiątych drogą kupna, jak też poprzez darowizny od księży i osób świeckich.

Biblioteka Wyższego Seminarium Duchownego w Koszalinie służy nie tylko klerykom i księżom, ale również udostępnia swoje zbiory świeckim studentom teologii oraz wszystkim zainteresowanym. Początkiem obecnego Wydziału Teologicznego był powołany w 1987 roku, przez biskupa Ignacego Jeża, Wyższy Instytut Wiedzy Religijnej w Koszalinie. Powstał on w celu kształcenia teologicznego osób świeckich, przede wszystkim przyszłych katechetów oraz osób zakonnych. Instytut od 1992 roku współpracował z Papieskim Wydziałem Teologicznym w Poznaniu. W 1993 roku biskup Czesław Domin powołał Diecezjalne Kolegium Teologiczne z siedzibą w Koszalinie i jego oddział w Pile, afiliowane do Wydziału Teologicznego w Poznaniu, a następnie do niego włączone. Dnia 9 stycznia 2004 roku na Uniwersytecie Szczecińskim erygowany został

⁴ Machisano, Francesco (1996). Biblioteki kościelne..., s. 31-46.

Wydział Teologiczny. Jego dziekanem został były rektor Wyższego Seminarium w Koszalinie ks. dr hab. prof. US Zdzisław Kroplewski. Świeccy studenci teologii zostali przyłączeni do nowo utworzonego wydziału – ośrodek zamiejscowy w Koszalinie, w charakterze Instytutu Teologicznego⁵.

Biblioteka mieści się w budynku Wyższego Seminarium Duchownego. Pierwszymi opiekunami biblioteki byli: ks. Emil Wojtal oraz kolejni księża prefekci studiów. Od 29 września 1995 roku dyrektorem biblioteki był ks. dr Jerzy Chęciński, któremu to Biblioteka WSD zawdzięcza swój obecny kształt. Od 2003 roku dyrektorem Biblioteki WSD jest ks. dr Tadeusz Ceynowa, będący zarazem dyrektorem Archiwum Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej i wykładowcą historii Kościoła.

Z profilu biblioteki wynika jej podstawowe zadanie, jakim jest możliwe kompletne gromadzenie publikacji teologicznych ukazujących się w Polsce. Biblioteka gromadzi periodyki dziedzin nauk humanistycznych, takich jak: religioznawstwo, filozofia, historia, psychologia, pedagogika, a także najważniejsze obcojęzyczne publikacje z zakresu teologii, zwłaszcza o charakterze słownikowym i encyklopedycznym. Biblioteka gromadzi systematycznie pozycje z zakresu współczesnej problematyki teologicznej Kościoła katolickiego, a także – w mniejszym zakresie – innych Kościołów chrześcijańskich⁶. W bibliotece aktualnie zatrudnione są dwie osoby: Jadwiga Rybicka – od 1996 roku, Monika Zielonka – od 2004 roku, a prace zlecone wykonuje Magdalena Florianowicz.

2. Patron Biblioteki – św. Jan Kanty

Patronem Biblioteki Wyższego Seminarium Duchownego w Koszalinie jest święty Jan Kanty. Urodził się on 24 czerwca 1390 roku

⁵ Bończa-Bystrzycki, Lech (2005). Historia diecezji koszalińsko-kołobrzeskiej 1972-2005. [W:] Wejman, Grzegorz red. (2005). *Kościół rzymskokatolicki na Pomorzu Zachodnim i Ziemi Lubuskiej w latach 1945-2005*. Studia i rozprawy nr 5. Szczecin, s. 107-108.

⁶ Ceynowa, Tadeusz (2005). Katalog starych druków Biblioteki Wyższego Seminarium Duchownego w Koszalinie. [W:] Wejman, Grzegorz red. (2005). *Biblioteki i archiwa kościelne na Pomorzu Zachodnim i Ziemi Lubuskiej: zarys problematyki*. Studia i rozprawy nr 4. Szczecin, s. 229-243.

w miasteczku Kęty, położonym 30 km od Oświęcimia⁷. Pochodził z zamożnej rodziny mieszczańskiej. Jego ojciec był bogatym mieszkańcem Żywca, a także przez pewien czas burmistrzem tego miasta. Na temat lat dzieciennych i młodzieńczych świętego nie zachowały się żadne historyczne wzmianki. W roku 1413 Jan z Kęt został przyjęty na Akademię Krakowską. Studiował na Wydziale Sztuk Wyzwolonych, gdzie głównym wykładanym przedmiotem była filozofia Arystotelesa. Trzy lata później uzyskał stopień bakałarza, a w semestrze zimowym roku 1417/18 został magistrem sztuk wyzwolonych. Już po przyjęciu święceń kapłańskich, w roku 1429 Jan Kanty objął Katedrę na Wydziale Artium, rozpoczynając równocześnie studia teologiczne. Tytuł bakałarza teologii otrzymał w 1439 roku, a w roku 1443 mając 53 lata uzyskał doktorat z teologii. W 1449 roku objął katedrę na wydziale teologicznym Akademii Krakowskiej. Pracował tam do końca swojego życia. Jan Kanty zmarł 24 grudnia 1473 roku. „Podziw budzi jego wytrwałość i pracowitość jako skryptora.”⁸

Rękopisy świętego tworzą pokaźną bibliotekę, liczą bowiem 28 grubych woluminów, z których 18 znajduje się w Bibliotece Jagiellońskiej, a pozostałe przechowywane są w Bibliotece Watykańskiej. Swoją pracą Jan z Kęt skompletował zbiór duszpastersko – naukowej biblioteki. Jan Kanty kopiował dzieła filozoficzne. Poprawiał je i uzupełniał swoimi uwagami. Część z jego rękopisów pochodzi od jego uniwersyteckich kolegów, co świadczy o zainteresowaniach naukowych świętego i jego miłości do słowa pisanego. Jan z Kęt kopiował również pisma uczestników soboru w Konstancji i Bazylei oraz traktaty patrystyczne. Pracę kopisty prowadził przez siedem lat. Jak sam wyznawał, czynił to „dla chwały Bożej, dla własnego i innych pożytku [...], dla uniknięcia nudy i próżnowania.”⁹

Św. Jan Kanty jest patronem Polski, głównym patronem Archidiecezji Krakowskiej, miasta Krakowa, profesorów, młodzieży, studentów, Caritas, szkół katolickich. W ikonografii przedstawia się św. Jana Kantego m. in. jako kapłana w ornacie, jako teologa i profesora,

⁷ http://www.opoka.org.pl/biblioteka/T/TS/swieci/s_jan_kanty2.html [odczyt: 23.02.2010].

⁸ Gasidło, Władysław (1991). *Ku czci świętego Jana z Kęt: w sześćsetlecie jego urodzin 1390-1990*. Kraków: Kolegiata Akademicka św. Anny, s. 53-57.

⁹ Tamże, s. 66.

w todzie i birecie doktorskim na głowie, z księgą w dłoni. Można też zobaczyć św. Jana oddającego kobiecie cudownie scalony rozbity garnek z mlekiem (obraz w kościele parafialnym w Marianowie k. Korycina), buty ubogiemu, pieniądze zbójcom¹⁰.

Fot. 1. Patron Biblioteki WSD

Źródło: <http://www.bibliotekawsd.koszalin.opoka.org.pl/galeria.htm>

3. Biblioteka WSD obecnie

Biblioteka Wyższego Seminarium Duchownego w Koszalinie mieści się w budynku seminarium, przy ul. Seminarystycznej 2. Jej powierzchnia wynosi ok. 1060 m². Zajmuje ona dwa poziomy. Na poziomie wyższym mieszczą się: czytelnia książek i czasopism, pomieszczenie opracowania rzeczowego zbiorów oraz większa część

¹⁰ http://www.opoka.org.pl/biblioteka/T/TS/swieci/s_jan_kanty2.html [odczyt: 23.02.10].

magazynu książek. Na poziomie niższym znajduje się dalsza część magazynu książek, magazyny czasopism i rezerw.

W 2005 roku dokonano odnowienia pomieszczeń w czytelnicy i magazynach, a także wymieniono sprzęt komputerowy. Dzięki pomocy fundacji z Holandii¹¹ oraz sponsorów¹² w 2007 roku udało się wymienić regały stacjonarne na jezdne w magazynie książek i czasopism (1800 mb). Koszt wykonanej zamiany oszacowano na ok. 150 tys. zł.

Fot. 2. Biblioteka Wyższego Seminarium Duchownego w Koszalinie
Źródło: <http://www.bibliotekawsd.koszalin.opoka.org.pl/galeria.htm>

Zarówno czytelnia książek, jak i czytelnia czasopism zapewnia czytelnikom swobodny dostęp do półek.

¹¹ Środki finansowe z Holandii Biblioteka zawdzięcza obecnemu arcybiskupowi Kazimierzowi Nyczowi.

¹² Wśród sponsorów możemy wymienić: Urząd Miasta Koszalin, Energia, Miejska Energetyka Ciepła, Przedsiębiorstwo Zbożowo-Młynarskie „PZZ” Stoisław, M. i D. Jasińscy, Bank PKO BP, Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej, Agencja Ochrony „LEX_CRIMEN” oraz bezimienni darczyńcy.

Fot. 3. Czytelnia książek

Źródło: <http://www.bibliotekawsd.koszalin.opoka.org.pl/galeria.htm>

Fot. 4. Czytelnia czasopism

Źródło: <http://www.bibliotekawsd.koszalin.opoka.org.pl/galeria.htm>

Fot. 5. Magazyn książek
Źródło:
<http://www.bibliotekawsd.koszalin.opoka.org.pl/galeria.htm>

Fot. 6. Magazyn czasopism
Źródło:
<http://www.bibliotekawsd.koszalin.opoka.org.pl/galeria.htm>

Dla czytelników przygotowane są 4 stanowiska komputerowe z zainstalowaną przeglądarką katalogów na bazie systemu Linux z możliwością drukowania rewersów. W bibliotece można przeglądać katalogi Koszalińskiej Biblioteki Publicznej, jak również bibliotek należących do Federacji Bibliotek Kościelnych FIDES, której nasza biblioteka jest członkiem. Czytelnicy mogą również korzystać na miejscu z usług kserograficznych.

Fot. 7. Stanowiska komputerowe dla czytelników
Źródło: <http://www.bibliotekawsd.koszalin.opoka.org.pl/galeria.htm>

Biblioteka od 1994 roku pracuje w systemie MAK. Obecnie korzysta z programu MAK w wersji 4.3b w formacie MARC21. Całość zbioru jest skatalogowana komputerowo.

Biblioteka udostępnia swoje zbiory we wszystkie dni tygodnia, a jej bazy danych są również dostępne w Internecie¹³ (katalogi online):

¹³ <http://www.bibliotekawsd.koszalin.opoka.org.pl/katalogi.htm>

- **Katalog książek** – komputerowy katalog druków zwartych, które znajdują się w bibliotece. Katalog jest uzupełniany o bieżące nabytki. Baza zawiera opisy ponad 69 tys. druków polskich i zagranicznych.
- **Katalog czasopism** – komputerowy katalog wydawnictw ciągłych gromadzonych przez bibliotekę zawiera opisy ponad 600 tytułów czasopism (polskich i zagranicznych).
- **Artykuły** – komputerowy katalog artykułów z czasopism, które znajdują się w Bibliotece. Katalog jest uzupełniany na bieżąco.
- **Katalog prac magisterskich** – katalog zawiera opisy prac seminaryjnych i magisterskich napisanych w Wyższym Seminarium Duchownym w Koszalinie oraz Wydziału Teologicznego US i Wydziału Teologicznego UAM. Każdy czytelnik może mieć wgląd w powyższe prace jedynie za okazaniem pisemnej zgody od promotora i Dyrektora Biblioteki. Katalog jest uzupełniany na bieżąco.
- **Katalog multimedialny** – katalog dostępny w pliku pdf lub doc lub też bezpośrednio w bibliotece. Zawiera spis filmów, dokumentów dźwiękowych i dokumentów elektronicznych, posiadanych przez bibliotekę. Zbiór ma charakter edukacyjny i może służyć jako pomoc dla nauczycieli i katechetów.

Stan zbiorów w lutym roku 2010 przedstawiał się następująco:

- ponad 69 tys. woluminów drukowanych zwartych,
- 657 tytułów czasopism (w tym czasopisma obcojęzyczne),
- 974 prac magisterskich oraz prace dyplomowe,
- 32 mapy ściennie,
- starodruków – 75.

Wśród starodruków znajdują się pozycje o różnej tematyce, m. in.: biblijnej, liturgicznej, dogmatycznej, moralnej, homiletycznej, ascetycznej oraz filologicznej. Cztery z nich to dzieła XVI – wieczne, 11 pochodzi z XVII wieku, 60 z wieku XVIII¹⁴.

¹⁴ Ceynowa, Tadeusz (2005). Katalog starych..., s. 229-243.

4. Wypożyczalnia i czytelnia

Wypożyczalnia obsługuje – oprócz kleryków i wykładowców Seminarium Duchownego – również studentów świeckich Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Szczecińskiego, a także osoby duchowne z terenu Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej. Z każdym rokiem rośnie liczba czytelników. W wypożyczalni uruchomione jest stanowisko komputerowe z czytnikiem kodów kreskowych.

Różnym czytelnikom (kleryk, wykładowca, ksiądz, student świecki, inne) oraz rodzajom zasobów (książki, śpiewniki, multimedia) przydzielono odpowiednie statusy. Pozwoliły one na uruchomienie i prawidłowe funkcjonowanie automatycznego systemu naliczania kar za przetrzymane książki. System nalicza kary w zależności od czasu, na jaki dana pozycja jest wypożyczana (śpiewniki wypożycza się na cały rok, a książki – na miesiąc). Statusy czytelników określają również maksymalną ilość wypożyczonych książek: wykładowca może wypożyczyć 10 woluminów, klerycy – 10 woluminów i śpiewniki, księża – 4 woluminy oraz studenci świeccy – 4 woluminy; przekroczenie tej ilości woluminów jest sygnalizowane odpowiednim komunikatem na stanowisku pracownika wypożyczającego.

Pracownicy Biblioteki WSD zostali przeszkoleni w zakresie obsługi monitów wysyłanych do osób, przetrzymujących zbyt długo książki. Na dzień dzisiejszy monity są generowane automatycznie i od razu drukowane.

Zbiory Biblioteki Wyższego Seminarium Duchownego w Koszalinie udostępnia się wszystkim zainteresowanym w pomieszczeniu czytelnia, w której można skorzystać z książek i czasopism.

5. Strona internetowa Biblioteki

Strona internetowa Biblioteki WSD jest jej wizytówką¹⁵. Składa się ona z kilku elementów o stałej treści oraz kilku regularnie aktualizowanych. Do elementów stałych należy strona główna, na której zamieszczone są informacje o patronie biblioteki oraz godziny otwarcia wypożyczalni i czytelnia. Ponadto wrzucane są tu bieżące ogłoszenia dla zainteresowanych. W dziale „o bibliotece” można znaleźć historię powstania Biblioteki Wyższego Seminarium Du-

¹⁵ <http://www.bibliotekawsd.koszalin.opoka.org.pl/>

chownego w Koszalinie, w dziale „regulamin” zamieszczony jest regulamin biblioteki, a na stronie „pracownicy” – kontakty oraz stanowiska pracy poszczególnych pracowników. Do rzadko zmienianych pozycji należy również dział „linki”, który zawiera odnośniki do najciekawszych miejsc w sieci oraz stron internetowych innych bibliotek. Natomiast na stronie „pomoc” zamieszczony jest opis korzystania z przeglądarki z bazy Biblioteki WSD i instrukcja wypełnienia i wydrukowania rewersu. W dziale „galeria” pokazano Bibliotekę WSD w obiektywie dawniej, przed i po modernizacji, czyli jaki jest jej obecny wygląd. W zakładce „kontakt” umieszczono pełny adres biblioteki i formularz wiadomości mailowej, poprzez który czytelnicy mogą kontaktować się z biblioteką ze strony, a w dziale „mapa dojazdu” pokazano jak do nas trafić i czym można dojechać.

W głównym *menu* strony znajduje się również odsyłacz do katalogów on-line biblioteki oraz do biblioteki cyfrowej „Pomerania” i multiwyszukiwarki FIDKAR.

Elementem strony posiadającym często aktualizowaną zawartość jest dział „polecamy”, w którym zawarte są opisy i zdjęcia najciekawszych pozycji, które w ostatnim czasie wzbogaciły zbiory biblioteczne. Ta część jest aktualizowana przynajmniej dwa razy w miesiącu.

Jedną z ciekawostek na stronie Biblioteki WSD jest dział „opowieści”, w którym zamieszczone są humorystyczne opowieści już niezjącego bpa Ignacego Jeża.

6. Biblioteka WSD w FIDES

Federacja Bibliotek Kościelnych FIDES została erygowana przez Konferencję Episkopatu Polski w dniu 18 marca 1995 roku. Delegatem KEP ds. Federacji Bibliotek Kościelnych FIDES jest ks. bp prof. dr hab. Andrzej Siemieniowski – biskup pomocniczy z Wrocławia.

Federacja zrzesza obecnie 84 biblioteki członkowskie, w tym większość bibliotek wydziałów teologicznych i wyższych seminariów duchownych w Polsce, diecezjalnych i zakonnych. Celem Federacji jest „popieranie chrześcijańskiej doktryny, podejmowanie poczynań związanych z ewangelizacją oraz ożywianie duchem chrześcijańskim porządku doczesnego przez usprawnianie działalności

polskich bibliotek kościelnych, wdrażanie postępu technicznego, a w szczególności komputeryzację prac bibliotecznych¹⁶.

Federacja FIDES od 1995 roku należy do BETH (Bibliothèques Européennes de Théologie) jako jeden z dwunastu członków zwycajnych tej organizacji. Delegat Federacji bierze udział w corocznych Zgromadzeniach Generalnych BETH.

Jako obowiązkowy dla bibliotek zrzeszonych w Federacji przyjęto jednolity format danych komputerowego opisu katalogowego oparty na formacie MARC-BN. Programem bibliotek Federacji FIDES jest komputerowy program biblioteczny MAK, który został opracowany przez specjalistów Biblioteki Narodowej w Warszawie. Na obecnym etapie FIDES przygotowuje wsparcie przejścia bibliotek uczestniczących na nowy, międzynarodowy format katalogowania (MARC21)¹⁷.

Dyrektor Biblioteki Wyższego Seminarium Duchownego w Koszalinie był obecny na I Walnym Zgromadzeniu Federacji jako członek-założyciel¹⁸, które odbyło się 20 czerwca 1995 roku w Warszawie. Pracownicy Biblioteki WSD co roku biorą udział w Walnych Zgromadzeniach Federacji. Ponadto całość zbioru jest skatalogowana komputerowo w programie MAK w wersji 4.3b w formacie MARC21. Od października 2009 roku biblioteka korzysta z Centralnej Kartoteki Haseł Wzorcowych, której dystrybucję prowadzi FIDES i można na bieżąco pobierać jej aktualizacje przez Internet. Adres do katalogów on-line Biblioteki WSD jest również zamieszczony w multiwyszukiwarce FIDKAR. Pozwala ona bowiem na równoczesne prowadzenie wyszukiwania katalogowego i bibliograficznego w kilku bazach równocześnie.

7. Biblioteka WSD w ZBC Pomerania

Biblioteka Wyższego Seminarium Duchownego od 2008 roku należy również do Zachodniopomorskiego Porozumienia Bibliotek, które wraz z Książnicą Pomorską utworzyły Bibliotekę Cyfrową –

¹⁶ Całość statutu dostępna pod adresem <http://www.fides.org.pl/pdf/Statut.pdf>

¹⁷ http://www.fides.org.pl/index.php?option=com_content&task=view&id=46&Itemid=57 [odczyt: 23.02.2010].

¹⁸ <http://www.fides.org.pl/cgi-bin/makwww/makwww.exe?BM=04&IM=01&TX=&NU=01&WI=DIECEZJIBKOSZALInSKObKOIOBRZESKIEJ> [odczyt: 23.02.2010].

Zachodniopomorski System Informacji N@ukowej i Region@lnej (ZSINiR). Misją ZSINiR jest współuczestnictwo w budowie społeczeństwa informacyjnego poprzez tworzenie zasobów informacyjnych oraz rozszerzanie zakresu e-usług zapewniających wolny dostęp do narodowego i regionalnego dorobku kultury piśmienniczej.

W zbiorach Biblioteki Cyfrowej między innymi znalazły się wydawane przez Koszalińsko-Kołobrzeską Kurię Biskupią „Koszalińsko-Kołobrzeskie Wiadomości Diecezjalne”. Do przeglądania zbiorów należy skorzystać z przeglądarki DjVu.

8 maja 2009 roku odbyło się uroczyste otwarcie Zachodniopomorskiej Biblioteki Cyfrowej „Pomerania” oraz Katalogu Centralnego Bibliotek Szczecina i Województwa Zachodniopomorskiego. Udostępnione zostały Zachodniopomorska Biblioteka Cyfrowa „Pomerania” oraz Rozproszony Katalog Centralny Bibliotek Szczecina i Regionu (RoK@Bi), które stanowią podstawowe moduły Zachodniopomorskiego Sytemu Informacji Region@lnej i N@ukowej.

Zakończenie

Biblioteki kościelne stanowią niewyczerpane bogactwo wiedzy, z którego mogą korzystać wspólnoty osób duchownych i świeckich. Są miejscem styku różnych dziedzin wiedzy i cennymi skarbnicami, z których bogactwa może i powinien korzystać każdy, komu zależy na poznaniu dziejów chrześcijaństwa, pogłębieniu wiary i wiedzy, nie tylko religijnej.